

Tekirdağ'da Bir Kürt Düğünü, Bir de Sünnet! Ve Çağrıştırdıkları..

Dr. Ahmet SALTİK

www.facebook.com/profsaltik

profsaltik@gmail.com

12.7.2008, Tekirdağ

En az 5-6 saattir, 50 m ötede eğlenen Kürt kardeşlerin yüksek sesli müzikleri, bizlere ziyafet oluyor yaz tatilimizde.. Açık hava diskosundayız. Hiçbir tercih hakkımız sorulmadan. Müzik arası tüm konuşmalar Kürtçe.. Yalnızca 2-3 tane Türkçe türkü söylediler toplam 50-60 parça içinde ve en az 90-100 desibel düzeyinde gürültü tam şu anda bitti (saat 22:30). Gürültü Kontrol Yönetmeliği'ne göre açık alanda en çok 55 desibel ses düzeyine izin verilmesine karşın saatlerce, Topağaç bölgesinde tüm çevreye adeta "otantik bir konser yayını yapıldı. Küçük bahçelerinde halaylar çektiler, eğlendiler doyaya.

Yaşasın AB süreci ve de Kopenhag Ölçütleri

"AB süreci"ne dikkat; "Turkey's accession" terminolojisi kullanılıyor; "full membership" (tam üyelik) değil! Neyse, her ne idi ise etkinlikleri, hayırlı olsun, mutlu olsunlar diyoruz. Bir ara, sıkmabaş beyaz giysili bir hatun gördük. Düğünü sanırsanız bu toplantı.

"Herkes iyi akşamlar" demişti türkülerini okuyan ses, son olarak. Bu ses, saatlerce 50-60 türküyü tek başına, canlı okuyan (terennüm eden) erkek sesi idi.

Arada birkaç parça da bir bayan seslendirdi. Tümüyle kuralsız, notasız ve yoz biçimde. Pek bol detone olarak inerken, yer yer Amerikan caz müziğinden, Tina Turner'in çok yüksek perdeden (dediysek de 2, bilemediniz 3 oktav!) tınlarını çağrıştırdı.. Sesi *alto* idi.. Yer yer de Zerrin Özer'in kendine özgü histerik (!) ve anlamsız, müzik diliyle hiçbir ilintisi olmayan, beden dili görülmezse ürküntü yaratan çığlıklar işitiyorduk.

Bir duygu-düşünce karmaşası içindeyiz kaç saattir..

Böylesi özgürlük dünyanın hangi ülkesinde var acaba? Hiçbir komşu da "gık" demedi saatler boyunca. Üç gün önce de yandaki komşu ilahiler okutuyordu! Nereden buldularsa bir yükseltici (*amplifikatör*) ve hocanın elinde mikrofon! Teknoloji her şeye maydanoz.. Sanırsanız komşu hacı efendinin torunlarının sünneti idi. Aynı hacı efendi direklerle sesbüyütür (hoparlör) takmış ve evinden ezan yayını düzeneği de kurmuştu!

Herhalde Müftülükten izin almıştır? Ses düzeyi gene çok yüksek! Gecenin karanlığında sabah ezanı okunurken köpekler bir ulumaya başlıyor.. Çıkardıkları ses korku ve panik durumundaki feryatları ile aynı.. Hacı efendiye göre ise, bunun çok derin (!) mistik anlamı olmalı. Cami yaptırma derneğine de öncü sanırım. Barbaros yolu üzerine Cami Yaptırma Derneği'ne çağrı tabelasını dikmiş. Belediye böyle her tabelaya ana cadde üzerinde nasıl izin veriyor bilemiyoruz?

Kürt kardeşlerimizin düğününe dönersek, şarkı-türkülerinin önemli bir bölümü Türkçe'mizle de hemen hemen tümüyle aynı *notasyon* ile okunuyor.. Sanırım Kürtçe'den Türkçe'ye çevrilenler de var, tersi de? Ne güzel, kültürler arası etkileşim

İlgi Çeken İki Olgu

İlki : Kürtçe parçalar, Türkiye'de kullanılan 2 lehçeden (*Kurmanji ve Zazaki*) tanıyamadığımız birine aitti. Hepsi

de Türkü idi. Aralarında "şarkı" yoktu! Ne hazin, "şarkı" sız bir Kürt müziği! Neşeli ve arada tek tük hüzünlü türküler.. Çok sayıda da Türkçe sözcük içeriyordu yüksek sesle yapılan konuşmalar.

Ya hüzünlü, hatta ağıt; ya da marştan salt bir adım öteye ancak evrimleşmiş, 8-10 notaya mahkum ritmik rondolar (*her bölümden sonra yinelenen nakarattan oluşan vokalsiz ara nağmeler*). Fransız ve İtalyan müziğinin özellikle 18. yüzyıldan sonra sonat, senfoni ve hatta konçertoların tipik final biçimlerine indirgediği rondolar.

Hâlâ sözlü kültür, kulaktan kulağa, yozlaşarak kaçınılmaz olarak. Bir müzikal yapının notasal kodifikasyondan yoksun, yazılı kültür aşamasına varamamış. Hatta, çok ileri gitmiyorsak arkitepal!..

Makam ve nota diye bir kaygı yok. Bu kültür hâlâ çok büyük ölçüde "sözlü".. Çok dar bir nota spektrumu içinde, sınırlı bir ritm ile ve kendini yineleyen sözleri ile.. Bir başka deyimle "nakarat" zenginliğiyle (ya da yoksunluğu ile) . Bu yüzden, eşliğinde kalkılan oyunlar da koreografik olarak rastgele.

Dolayısıyla son derece kısır kalmış, geliş(e)memiş, tek sesli, çok az sazlı bir garip kültür kodu karşımızdaki.. Darbuka-davul vurmaları; zurna-klarinet üflemeli ve saz-cümbüş telli enstrümanlar ile sergilenen müzik benzeri (*quacy music*) sesler.

Şimdi kimse kalkıp bu tablodan birilerini, örneğin "**Faşist Türkler**" diye bizleri sorumlu tutmasın!
Kimse engellemedi!

Yüzyıllardır dağda bayırda, kırdan yazıda söylenen ve geliştirilen Kürt müziği, ne yazık ki gelişmemiş, ilkel düzeyde.. Batılı dostların **Kürdoloji Enstitüleri**, -başta Paris Kürdoloji Enstitüsü olmak üzere- sanırım tüm hünerlerini sergileseler de, elde olan malzeme bu! Aslında bir "Brötonoloji Enstitüsü" kursalardı daha çok yol alabilirlerdi. Kendi toprak bütünlüğü içinde katı, fanatik, Fransız olmayı yadsıyan milyonlarca Bröton'u rahatlatırlardı ya da tersine azdırabilirlerdi! Fransa nüfusunun en az % 10'unun genetik Fransız olmadığını, üstelik Hıristiyan da olmadığını bizim mahalle bakkalımız bile biliyor oysa. Korsika sorunlarını da sanırım duymayan yok.. Her nasılsa kendi içlerinde hallediyor, köklü-zengin etnik sorunlarını "yönetiyorlar" ustalıklarla. İngiltere, Dışişlerinde, MI6'da, kritik kurumlarda istihdam için 7 göbekten *safkan* "British" bulmada zorlanıyor bildiğimize göre. Wales Prensesi Diana, safkan ve asil İngiliz soyunu hibrid (*melez*) veletlerle kirletecek diye (!), daha 36'sında iken gariban Arap sevdalısı Dodi Al-Fayed ile "*tuhaf bir kaza*"ya kurban edilmedi mi?

Fakat bizim gibi "uluslaşma" yolundaki ülkeler ve halkları için ise en hafif deyim "mozaik". Bırakın asimilasyonu, "entegre olarak" uluslaşmaya bile izin yok! Biz 40 parçalı yamalı bohçayız Anadolu'da! Hiç yerleştiği yok bu toprakların! Transit coğrafya, ipek yolu, 3 kıtanın kavşağı vs.. Peki "**Turchia**" adı nereden geliyor? En az 800 yıl önce Bizanslılar koymadı mı bu İtalyanca adı? Anlamı, ne anlamı?

Turchia = Türklerin diyarı, Türklerin memleketi / ülkesi! Zamanla "Türkiye" oldu bu sözcük. En azından Osmanlı, son 600 yılda hiçbir asimilasyon politikası gütmeydi. Emperyal "tebaa" mantığı ile bir arada tuttu milyonlarca uyruğunu.. Türkler asimilasyon politikası gütselerdi, 800 bin km² Anadolu toprağında "bu işi" şimdiye dek çoktan ve de kezlerce "hal" etmişlerdi belki de. Oysa Ermeni nazırları, sefirleri oldu Osmanlı ülkesinde. Türkiye'de Kürt kardeşlerimiz, Cumhurbaşkanı, TBMM başkanı, Başbakan, kuvvet komutanı, İbrahim Tatlıses.. oldular!

İspanyollar, Almanlar, Amerikalılar çok mu türdeş (homojen) etnik köken bakımından? İspanya'nın Bask'ları, İtalyanların Adalı'ları (Sardinya ve hatta bir ölçüde Sicilya..) Prusya Krallığından, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'ndan günümüze Alman Hans, Schroeder ve de Helga'lar, "pür" Habsburg Hanedanı'nın katışıksız soyları mı? Genetik bilimi yakında bu bulmacayı çözecek! Biz Anadolu'da çokook "karışık" durumdayız genetik olarak.

ABD'ye hiç girmeyelim. 40 da değil, 50 eyalet ve an az 50 farklı Avrupa'lı etnik köken.. Ama uluslaşmış! Tek bayrak, tek devlet, tek resmi dil, tek millet : "Amerikan" milleti; "Amerikalı" lar değil! Faşizm de yok orada!

- Fransa milleti değil, Fransız,
- İngiltere milleti değil, İngiliz,
- İtalyan milleti değil, İtalyan,
- İspanya milleti değil, İspanyol,
- Japonya milleti değil, Japon..
- Amerikalı değil, Amerikan!¹
- .....

Bir ülke adı var, bir de o ülkenin farklı etnik kökenlerden de gelse halkının gönüllü **uluslaşması** ile ULUS adı Türkiye'ye çok görülen; kimilerince de **Yüce ATATÜRK**'ün dahice **"Ne mutlu Türk'üm diyene!"** tarihsel sosyolojik-doğal sentezine karşı çıkılarak.

"Türkiye'li" tuzağının dayatılmak istendiği zavallı ülkemiz ve de mazlum halkımız. Emperyalizmin halkı birbirine düşürerek, sözde azınlıklar yaratarak ulusal bütünlüğü zayıflatma girişimleri.. Artık sıkılaşmaya başladı, yavanlaştı! Bırakınız artık, insanları birbirine düşmanlaştırarak kadim "böl-yönet" (*Divida et Impera!*) oyunlarını ey Batılı emperyalistler!.

Çünkü **"Ulus devlet"**, Batı emperyalizminin çiğneyemeyeceği, çenesini yoracak, hatta dişlerini kıracak demirden leblebi. İki yüzlü politikalarla, zayıflat, birbirine düşür.. Fukara Irak halkına uluslaşma olanağı verildi mi?

Irak'lı Kürtler, Irak'lı Şiiiler, Irak'lı Sünniler.. Nerede bu Irak milleti / ulusu? Dikkat, ilki etnik köken vurgulu. İzleyen ikisi, Arap'lıkları bile unutturularak, aynı dinin çatıştırılan 2 mezhebi.

Ne diyor, **Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK**:

"Biz Balkanları niçin yitirdik biliyor musunuz? Bunun tek nedeni vardır; bu da İslav araştırma derneklerinin kurduğu dil kurumlarıdır. Bizim içimizdeki insanların ulusal bilinçlerini uyandırdığı zaman, biz, Balkanlardan Trakya hudutlarına çekildik

Soralım : Şimdi sıra Güneydoğu'da mı ?

Karşımızda yeni **Sevr**'ci Batı'lı dostlar (!), AB-D saf tutmuşken, doğal nefsi-i müdafaa dışında seçeneğimiz var mı? Anadolu coğrafyasında, sözde evrensel düzeyde insan haklarının gerçekleşmediğini, *Kopenhag Ölçütleri*'ni en az AB düzeyinde yaşama geçirmemize karşın bize ilkesiz suçlama yönelten kadim Batı'lı dostlar(!) ve de özellikle Kürt yurttaşlarımız, tüm insanlık alemi iyi bilsin ki; **temel engel emperyalist Batı'nın bölücü planlarıdır**. Gölge etmesinler, başkaca ihsanlarını da istemiyoruz. Bu coğrafyada insanlar en az bin yıldır doğal tarihsel-sosyolojik dengelerini kurmuş; kilisesi-sinagogu-camisi... ile kardeş olarak barış içinde birlikte yaşıyor.. İkiyüzlü Batı 1948'de İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ni, hadi uzanalım 1679 Habeas Corpus'unu üretmeden önce Pir Sultanları, Yunus'ları, Mevlana'ları, Karacaoğlan'ları, Hacı Bektaş Veli'leri, Nesimi'leri, İbni Haldun'ları... ile Ortaçağ karanlığından çıkmaları için Frenklere aydınlanma ışığını tutmadı mı?

ABD senatörü James Warburg 1959'da yazdığı **"Batı Krizde"** (*The West in Crisis. pp. 192. Garden City, NY: Double-day & Company, 1959*) adlı kitabında şöyle demektedir :

- **Ulus devletler üzerinde kanunun² hükmünü kurmakta başarısız kalacak olan bir dünya, uzun süre ayakta kalamaz. Şimdi biz, tam bağımsız ulus devletlerden, tek dünya devletine geçiş süreci olan tehlikeli bir dönem yaşamaktayız. "**

¹ 11 Eylül 2001 İkiz Kule Saldırısı planı tutmuş, ABD yurttaşları Kongre'de **"We're Americans! We're Americans!"** diye haykırıyorlardı.. ABD ve çoğu AB ülkesinde, SSCB, Çin, Japonya'da.. pek çok kamusal kurumun adının başında ya ülke ulusunun adı (British, French, American, Japanese, Chinese, Russian, German, Indian..) ya da "National", "Ulusal" sözcüğü yer alır. Bizde bu "Türk", "Turkish" sözcüğüne karşı kışkırtılan "nefret" nedendir acaba ??!

İnsanlığın baş düşmanı emperyalizm ve onun iğrenç aracı **yayılmacılık-sömürgecilik** yeryüzünden yok edilmedikçe bize dünyalılara rahat yok..

Yüce Atatürk de benzer uyarıyı yapmamış mıydı ?

“Bizi mahvetmek isteyen emperyalizme ve bizi yutmak isteyen kapitalizme *karşı milletçe savaşımlı gerekli gören bir mesleği izleyen insanlarız. Biz, yaşamını bağımsızlığını kurtarmak için çalışan emekçileriz.*”

Dikkat ediniz: Bu 2 kadim insanlık düşmanı ile (**emperyalizm ve kapitalizm!**) savaşımlı (*mücadele*) herkes için adeta 2. bir **meslek** olmalı denmekte!

İnsanlığımızdan utanıyoruz! *Elimizde olsa, istifa edip galakside başka bir gezegene sığınmacı (mülteci) olacağız.. Ama kesin inancımız bizi tutuyor bu galaktik sığınmacılık (!) (mültecilik) serüveninden :*

İnsanlık onuru kazanacak!..

Bizler örgütlü ve akla-bilime dayalı savaşımlı sürdürdükçe o günler daha yakın olacak.. Belki fukara küsürat ömrümüzde biz görmeyeceğiz, fakat insanlık, bir bütün ve sürekli, değil mi?

Her kuşak, uygarlık meşalesini giderek daha da yüksek burçlara taşımak zorunda değil mi?

Şanlı Nesimi, Martin Luther, Pir Sultan, Abdal, Giardano Bruno, İbni Haldun, Galileo Galilei... hep öyle yapmadılar mı? Canları pahasına, göz kırpmadan! Günümüz anayasaları ne yazık ve ne acı ki, **İnsan derisiyle kaplı!** (*Prof. Tarık Zafer Tunaya; İnsan Derisiyle Kaplı Anayasa, Çağdaş yay. 1979*)

Yineleyelim : *İnsanlık onuru kazanacak!*

Emperyalizm ve sömürgecilik, yeryüzünden yok olacak. Bizler o zamanlarda, günün yakıcı sorunlarına tarihin derinliklerinde kalmış zavallılıklarımız diye bakacağız tatlı tebessümler dudaklarımızda.. Anakronik gevezelikler yapıyor olacak kimi okumuşlarımız zaman tunelinde.

İnsanlık olgunlaşma sürecini tamamlayamadı, üstelik bu çok görece; ama “bebek” hızla, durmadan büyüyor, büyüyecek, büyüyecek..! Eytışimin (**Diyalektiğin**) gerekirci (*Deterministik*) tunç yasası böyle yazılı.

---

² Hastalıklı dayatmanızı tartışmayı bir yana bırakarak soruyoruz : Hangi kanunun hükmü? Kimin kanunu bu? Emperyalizmin yasası değil mi? Siyonist Elit’in yasası değil mi?